

SAMTALSFRÅGOR TILL FILMEN

Dokumentärfilmen *Make Democracy Great Again* (2023) sätter fokus på en av vår tids viktigaste frågor: Kommer demokratin att överleva?

Bara 13 procent av världens befolkning lever i en demokrati och utvecklingen går bakåt. På global nivå är de senaste 30 årens demokratiska framsteg uttraderade. Partier tappar medlemmar. Högerextrema rörelser är på frammarsch.

I filmen vill journalisten och författaren **Jan Scherman** visa att läget är kritiskt. Men han vill också inge hopp och visa på möjligheter att vända utvecklingen.

I filmen får vi träffa människor i flera delar av världen. I Kapstaden i Sydafrika lär vi känna aktivisten **Lucinda Evans** som startat en rörelse för att stoppa våld mot kvinnor, **Soarali** i Husby jobbar med en rad satsningar för att förbättra läget för människor i förorten. I USA träffar vi den helt nya organisationen **Braver Angels**, som lär ut metoder för att samtala med respekt för varandras olika åsikter och i England möter vi **Imnran Ahmed**. Hans företag **Center for Countering Digital Hate** avslöjar dagligen fejknews och hatkampanjer på nätet. I filmen medverkar även förre centerledaren Annie Lööf och journalisten Helle Klein, numera direktor på Sigtunastiftelsen.

Tillsammans kan vi vända utvecklingen och rädda demokratin!

Välj mellan

Samtalsfrågor till er som sett hela filmen.

Samtalsfrågor till er som delar upp filmen och vill prata om de olika delarna.

Samtalsfrågor till er som sett hela filmen

Gå laget runt och låt alla berätta utan att avbryta

- Spontana reflektioner efter att ha sett filmen.
- Någon speciell del eller scen i filmen som fastnade extra? Berätta varför!

Frågor att lyfta i rummet

Hat och hot

- Annie Lööf och Helle Klein berättar om hur de utsatts för hat och hot? Vilka tankar får du av deras berättelser? Vad leder det till att offentliga personer utsätts för hat och hot?

Samtal och tystnad

- Olika samtalskulturer och samtalsmetoder finns med i filmen., bland annat Braver Angels som försöker bygga broar mellan människor med olika åsikter. Vad tycker du om den metoden? Skulle den fungera i Sverige?
- Hur ser samtalet ut idag, i det offentliga, på nätet, mellan människor? Vilken roll tar du själv i ett samtal? Hur hänger samtal och demokrati ihop?
- Vad gör vi om människor och politiker tystnar för att de är rädda?

Aktivism och engagemang

- Vi möter miljöaktivister som sätter sig på motorvägen för att visa motstånd och missnöje. Dina tankar kring det? Vad får man göra om man inte tycker att någon lyssnar?
- Soarali i Husby har varit med och startat olika grupper för att öka det lokala engagemanget. Vem ska ta ansvar när demokratin inte fungerar? Hur mycket ansvar ligger på medborgarna och hur mycket ligger på politikerna?
- Hur kan lokalt engagemang skapas?

Övriga frågor från filmen som du vill lyfta

Slutord

- Hur låter dina slutord efter att ha sett den här filmen?
- Vad tar du med dig vidare i ditt arbete? Hur kan just du skapa hopp?

Samtalsfrågor till er som vill diskutera alla eller vissa delar av filmen

I inledningen av filmen frågar Jan Scherman: ”Kommer demokratin att överleva?”

- Medan du ser filmen, fundera över vad som skapar framtidshopp och tro på demokratins överlevnad!

TIDKOD 02.42 - 06.00 LUDVIKA

Janne åker till **Ludvika** och träffar Nordiska Motståndsrörelsen. Utanför matbutiken har de ett samtal, där han frågar dem om vilket samhälle de vill ha.

- Hur ser det ut där du bor? Finns det grupperingar eller partier som är emot parlamentarism och står i vägen för demokratin? Berätta för varandra vad ni ser i er närmiljö!

TIDKOD 06.09 HUSBY

Janne åker till **Husby** och träffar Soarali. Han pratar om ett ojämlikt och orättvist Sverige. Vad ser du av det samhället?

- Möter du människor som är orättvist behandlade i Sverige, på vilket sätt?

TIDKOD 8.00 NORRKÖPING

Janne åker till **Norrköping**, pratar med Stadsmuseet som hade en utställning om nazismens historia. Hoten strömmande in och vakter var tvungna att skydda personalen. Janne funderar över yttrandefriheten.

- Vad kan ett offentligt museum visa?
- Har du någon gång mött den här sortens hat, privat eller i ditt arbete? Berätta för varandra.
- Vad kan man göra för att stå upp för demokratin i det här läget?

TIDKOD 10.37 HELLE KLEIN OCH ANNIE LÖF

Janne träffar **Helle Klein** och sedan **Annie Löf**. De berättar om det hat och hot de mottagit.

- Vilka tankar får du av deras berättelser?
- ”Är det värt det?”, som Annie Löf frågade sig själv.
- Hur skyddar man sig mot hat? Vad kan man göra?

TIDKOD 15.38 UNGERN

Janne åker till **Ungern** och träffar bland annat lärare som demonstrerar och berättar om sin situation.

- Vad tänker du om det? Om folkbildningens innehåll skulle styras på samma sätt, skulle du kunna arbeta kvar?
- Varför behövs fri media och vad skulle hända om den var styrd?

TIDKOD 19.31 KLIMATAKTIVISTER I STOCKHOLM

Janne är tillbaka i **Stockholm** och träffar en grupp klimataktivister som genomför en aktion.

- Gör aktivisterna rätt som sätter sig på vägen?
- Finns det något annat sätt som vore effektivare?

TIDKOD 25.55 VALDELTAGANDE I SVERIGE OCH MISSNÖJE I LONDON

Janne oroar sig över att valdeltagandet minskar i Sverige, framför allt i socioekonomiskt utsatta områden där det på vissa håll är under 50%.

- Hur speglar man människor som den kraft de är? (Som Annie Löv formulerar det.)
- Hur kan folkbildningen bidra till att bygga ihop samhället och nå de som står långt ifrån?

Janne åker till **London** och träffar missnöjda invånare. Han träffar parlamentsledamoten Andy Slaughter, som menar att politiker måste ta på sig ansvaret för att avståndet till "vanliga" människor blivit så långt. Förtroendet har missbrukats.

- Hur ser det ut i Sverige? Har politikerna en god verklighetsuppfattning?
- Har du förtroende för dagens politiker?

TIDKOD 29.04 KAPSTADEN

Janne åker till **Kapstaden i Sydamerika** och träffar människorättsaktivisten Lucinda Evans. Hon berättar om övergången från apartheid till demokrati, men undrar vad hjälpen från omvärlden tog vägen och hur fria de egentligen blivit?

- Vad är viktigt för att världens nya demokratier ska överleva?
- Finns det likheter mellan kåkstäderna i Sydafrika och utsatta områden i Sverige?
- "Hur fria är vi i en demokrati", frågar sig Lucinda. Vad säger du, hur fria är vi i demokratin Sverige idag?

TIDKOD 32.42 TILLBAKA TILL HUSBY

Tillbaka till Soarali i **Husby**. De har bildat en trygghetsgrupp, som nattvandrar och skapar relationer med barn och unga.

- Vems ansvar är det att leda barn och unga "rätt" i livet?
- Hur kan folkbildningen bidra? Finnas på plats i vardagen, ta samtalen om livet och framtiden? Se till att ingen hamnar fel? Vems ansvar är det?

TIDKOD 34.10 RIKS-TV OCH SOCIALA MEDIER SOM EN SPELPLATS FÖR HAT

Janne besöker **Riks-tv** och pratar med Dick Erixon, som är ansvarig utgivare, och som säger att åsiktsbubblor är ett problem. "Samtal måste ske över alla gränser", men eftersom klimatet är så polariserat vill han föra fram de åsikter han inte hör.

Janne reflekterar över sociala medier som en spelplats för hat.

- Vad tycker du om det offentliga samtalet? Deltar du?

- Vad är vitsen med fri media?
- Fungerar Public Service som en opartisk förmedlare?
- Vet du vem/vilka som äger de digitala plattformar du uttrycker dig på?

TIDKOD 39.17 NEW YORK

Janne träffar **Imran Ahmed i New York**, som hoppade av som politiker i England för att starta ett företag som kartlägger fake news och hatkampanjer. Han pekar på skillnaderna mellan vad som kan hända irl och vad som händer på nätet och talar om farorna för demokratin.

- Hur påverkas våra värderingar av sociala medier? Hur påverkas du?
- Påverkar sociala medier demokratin? På vilket sätt?
- Sprider ni kunskap till era deltagare om exempelvis fake news? Hur? Finns det mer att göra?

Läs mer

<https://counterhate.com/>

TIDKOD 43.15 YOUNG REPUBLICANS

Janne besöker en plantskola för unga konservativa. De känner sig hotade och tystade av demokraterna och menar att utvecklingen kommer visa på än mer polarisering och konflikter. Imran Ahmed ser också polariseringen som ett hot, med en utveckling där hat, hot och svartvita "sanningar" kommer att nedmontera demokratin.

- Hur ser du på samhällsutvecklingen i Sverige? Finns det tydliga motpoler?
- Hur kan folkbildningen bidra till det goda breda samtalet där människor möts?

TIDKOD 46.40 LIBERAL GUN CLUB

Janne fortsätter sin resa i USA till **Milwaukee** och besöker the Liberal Gun Club, där man kan köpa vapen och lära sig skjuta. "Som minoritet kanske man inte vill kontakta polisen när något händer, utan hellre ta saken i egna händer."

- Kan vi rädda demokratin genom att försvara oss mot de odemokratiska med vapen?
- Vad säger du om ett land som tappat tilliten till polisen? Vad händer?

TIDKOD 52.04 KÖPENHAMN

Janne åker till **Köpenhamn** och möter Europeiska Kommissionens vice ordförande Margrethe Vestager, som försöker begränsa nätjättarnas makt och som säger att demokratin är på väg tillbaka och har framtidshopp.

- Gäller verklighetens regler på internet? Utveckla tankarna!
- "Ingen kan göra det här ensam", säger Margrethe. Vad tänker du då?

TIDKOD 55.14 GETTYSBURG

Janne åker till **Gettysburg** och möter organisationen Braver Angels, som finns över hela USA med syfte att bygga broar mellan människor med olika åsikter.

- Vad tycker om deras metod?

- Skulle den vara något för folkbildningen?

TIDKOD 1.02.15 KAPSTADEN IGEN

Janne är tillbaka hos människorättsaktivisten Lucinda Evans i **Kapstaden**.

- Hur kan folkbildningen ta ansvar för att bygga hopp och kraft hos kommande generationer?
- Hur ska vi själva känna hopp när utmaningarna är stora?
- Vad kan vi lära oss av människor som Lucinda Evans?

TIDKOD 1.09.34 HELLE KLEIN IGEN

Janne åker till **Sigtuna** och träffar Helle Klein igen, som menar att vi måste återupprätta samtalet där vi ser varandra i ögonen.

- Tycker du också att återupprättandet av samtalet är det viktigaste arbetet för demokratin idag? Eller, något annat?
- Hur stärker folkbildningen en demokratisk kultur? Ge exempel på insatser och verksamhet!

1.11.36 HUSBY IGEN

Tillbaka i **Husby** hos Sorali och Husbyrådet som driver läsläsning, nattvandringar och mammagrupper och vill ge inflytande till folket när politiken sviker.

- Varför fungerar inte de vanliga demokratiska vägarna i Husby?
- När känner du framtidshopp?
- ”Jag tror att vi kan få ett bättre samhälle, ett uppriktigare Sverige och ett bättre Sverige”, säger Sorali. Hur kan folkbildningen bidra?

1.15.13 LUDVIKA IGEN

Tillbaka i **Ludvika** och samtal med Gabriel Ehrling Perers, som är journalist på Ludvika nya tidning. Han berättar hur enskilda människor klivit fram och tagit ställning, vilket lett till att nazisterna nästan helt försvunnit i kommunen.

- Har du goda exempel på lokala insatser som skapat förändring?
- Hur kan vi jobba vidare lokalt?

FORTSÄTT DEMOKRATIBYGGET (i minst hundra år till).

Boka filmen genom att maila: [Folkets Hus och Parker](mailto:folkets.hus.och.parker@vimasteprata.org)

vimasteprata.org

en del av folkbildningens demokratiarbete

